

**KHOA GIÁO DỤC TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI
VÀ NHÂN VĂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH PHÁT TRIỂN
CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
CHẤT LƯỢNG CAO THEO HƯỚNG TIẾP CẬN POHE,
ĐÁP ỨNG NHU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG**

*THE DEPARTMENT OF EDUCATION OF UNIVERSITY OF SOCIAL SCIENCES AND
HUMANITIES OF HO CHI MINH CITY DEVELOPED THE TRAINING PROGRAM FOR
TEACHERS AT HIGH-QUALITY HIGH SCHOOLS IN A POHE APPROACH, MEETING
THE DEMANDS FOR INNOVATION OF HIGH SCHOOL*

NGUYỄN HUY VỊ^(*)

^(*)Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn – Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh,
nguyenhuyvi@gmail.com

THÔNG TIN	TÓM TẮT
Ngày nhận: 04/4/2018 Ngày nhận lại: 17/6/2018 Duyệt đăng: 16/7/2018 Mã số: TCKH18-B08-2018 ISSN: 2354 – 0788	<p><i>Chương trình giáo dục đại học theo định hướng ứng dụng (Profession - Oriented Higher Education; viết tắt là POHE), thuộc Dự án đại học Việt Nam - Hà Lan được bắt đầu từ năm 2005, có mục tiêu nâng cao năng lực nghề nghiệp của sinh viên bằng cách xây dựng các chương trình đào tạo lấy nhu cầu của thị trường lao động làm trung tâm. Dự án này có mục tiêu chính là thực hiện chính sách mang tính đột phá của Bộ Giáo dục và Đào tạo: đào tạo theo nhu cầu xã hội và hình thành chính sách về mô hình đào tạo theo định hướng ứng dụng, nhằm góp phần vào công cuộc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục đại học ở nước ta. Bài viết này đề xuất một giải pháp phù hợp và khả thi để Khoa Giáo dục Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh có thể sớm bắt đầu đào tạo giáo viên trung học phổ thông có chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu xã hội và yêu cầu của đổi mới chương trình, sách giáo khoa phổ thông theo tiếp cận POHE. Đây cũng là một định hướng phù hợp với triết lý đào tạo theo đuổi của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh: “Giáo dục toàn diện - Khai phóng - Đa văn hóa”.</i></p>

Từ khóa:

POHE, hồ sơ nghề nghiệp, hồ sơ năng lực, thế giới nghề nghiệp.

Key words:

POHE, Professional profile, competence profile, world of work;

ABSTRACTS

The training program of Profession-Oriented Higher Education (POHE, belonging to the higher education project of Viet Nam and Holland started in 2005, with the aim of enhancing career competences of students by building the training programs centered on the demands of labor market. The core purpose of the project is to implement the breakthrough policy of MOET: training on social demands and setting up the policies for the training model of Profession-Oriented Higher Education in order to contribute to the radical and comprehensive renovation of the higher education in Viet Nam. The article suggests a suitable and feasible solution for the Faculty of Education of UHSS, VNU HCMC to train high quality teachers, meeting social demands and requirements of renovating training programs and general textbooks based on POHE approach. This orientation suits the training philosophy of UHSS, VNU HCMC: Whole Person- Liberal- Multi Cultural Education.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khoa Giáo dục Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh từ khi thành lập đến nay đã là năm thứ 19 hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học giáo dục dưới mái nhà chung Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh. Trong kế hoạch chiến lược phát triển, từ năm 2016, Khoa Giáo dục sẽ tuyển sinh đào tạo chuyên ngành cử nhân Sư phạm Ngữ văn và cử nhân Sư phạm Toán, nhưng đến nay chưa thành hiện thực.

Một ý tưởng đề xuất xác định mục tiêu chiến lược phát triển Khoa Giáo dục trở thành Viện Nghiên cứu Khoa học Giáo dục và Đào tạo giáo viên thuộc Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh, hoặc trở thành Trường Đại học Giáo dục thuộc Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh trong 5-10 năm sắp đến là ước mơ có cơ sở khoa học, không ngoài khả năng hiện thực. Để có thể tiệm cận nhanh dần đến mục tiêu đặt ra như trên, Khoa Giáo dục của trường nên nhanh chóng bắt tay vào tuyển sinh đào tạo giáo viên

trung học phổ thông chất lượng cao các bộ môn Khoa học Xã hội và Nhân văn, đáp ứng nhu cầu xã hội và yêu cầu của chương trình đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông sau năm 2018, theo tiếp cận POHE là một định hướng khả thi và phù hợp với triết lý đào tạo mà Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh tuyên ngôn và theo đuổi, đó là: “*Giáo dục toàn diện - Khai phóng - Đa văn hóa*”.

Bài tham luận này sẽ đề cập đến các vấn đề: 1) Khái quát về Giáo dục đại học định hướng nghề nghiệp ứng dụng (POHE) (lịch sử; đặc điểm; quy trình); 2) Sự khác biệt giữa đào tạo đại học theo POHE và đào tạo truyền thống; 3) Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh (Khoa Giáo dục) nên lựa chọn cách tiếp cận POHE trong xây dựng chương trình đào tạo giáo viên trung học phổ thông chất lượng cao các bộ môn Khoa học xã hội và Nhân văn, đáp ứng nhu cầu đổi mới giáo dục phổ thông sau năm 2018.

2. KHÁI QUÁT VỀ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ NGHIỆP ỨNG DỤNG (POHE)

2.1. Các thuật ngữ (theo Dự án POHE, 2016)

POHE là từ viết tắt của cụm từ *Professional Oriented Higher Education*; có nghĩa là “Giáo dục đại học theo định hướng nghề nghiệp”;

Hồ sơ nghề nghiệp (*Professional/Ocupational Profile*): Bản mô tả nghề nghiệp của các sinh viên tốt nghiệp bao gồm: môi trường làm việc, vai trò/vị trí, các nhiệm vụ/công việc mà họ sẽ phải đảm nhiệm.

Hồ sơ năng lực (*Competence Profile*): bản mô tả năng lực của các sinh viên tốt nghiệp tương ứng với hoạt động nghề nghiệp của họ.

Năng lực (*Competence*): *khả năng áp dụng kiến thức, kỹ năng và phẩm chất đạo đức nghề nghiệp vào môi trường làm việc cụ thể dựa trên các chuẩn mực mà môi trường đó yêu cầu.*

Thị trường lao động/Thế giới nghề nghiệp/Công giới (*WoW = World of Work*): nơi mà các sinh viên tốt nghiệp sẽ làm việc.

2.2. Lịch sử vấn đề

Thực hiện Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP ngày 02/11/2005 về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006 - 2020, Bộ Giáo dục và Đào tạo bắt đầu thực hiện chủ trương về “Nói không với đào tạo không đạt chuẩn và không đáp ứng nhu cầu xã hội”; trong khuôn khổ của kế hoạch triển khai giai đoạn 1 (2005 - 2009), Dự án Giáo dục đại học Việt Nam – Hà Lan, có tên gọi tắt là dự án PROFED (Professional Education); nói một cách đầy đủ trong văn bản của Bộ Giáo dục và Đào tạo là dự án: “Tăng cường năng lực thể chế về giáo dục đại học có định hướng nghề nghiệp cho một số trường đại học được chọn lọc ở Việt Nam” do Chính phủ Hà Lan tài trợ.

Theo đó, Dự án Giáo dục đại học Việt Nam – Hà Lan (PROFED) đã nỗ lực nâng cao các lựa chọn nghề nghiệp cho sinh viên thông qua việc xây dựng các chương trình đào tạo

theo hình thức thí điểm, trong đó trọng tâm là sự thích ứng với thị trường lao động và phương pháp học tập lấy người học làm trung tâm, nhằm góp phần vào công cuộc đổi mới căn bản và toàn diện hệ thống giáo dục đại học ở nước ta. Cùng với sự hỗ trợ của các trường khoa học ứng dụng Hà Lan, năm 2007, 8 trường đại học của Việt Nam tham gia Dự án đã xây dựng và triển khai giảng dạy 10 chương trình đào tạo POHE thuộc các lĩnh vực như: Du lịch và khách sạn, Sư phạm, Công nghệ rau hoa quả và Cảnh quan, Nông lâm, Xây dựng, Công nghệ Thông tin, Điện tử. Đến nay, hàng ngàn sinh viên POHE tốt nghiệp từ các chương trình đào tạo POHE đã gia nhập thị trường lao động thành công và chứng tỏ sự ưu việt của tiếp cận đào tạo POHE so với đào tạo truyền thống.

Cũng theo Dự án POHE, ở giai đoạn 2 (2012 - 2015), đã hỗ trợ cho 8 trường đại học thí điểm tham gia dự án tiếp tục phát triển nhiều chương trình POHE mới và đã có 40 chương trình POHE mới chuyển đổi từ các chương trình đào tạo truyền thống đã có; các chương trình này đã bắt đầu tuyển sinh từ năm học 2015 - 2016.

Từ thành công của 8 trường đại học thí điểm tham gia dự án 1) Trường Đại học Nông Lâm – Đại học Thái Nguyên; 2) Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên; 3) Trường Đại học Kinh tế Quốc dân; 4) Học viện Nông nghiệp Việt Nam; 5) Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Hưng Yên; 6) Trường Đại học Vinh; 7) Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Huế; 8) Trường Đại học Nông Lâm Thành phố Hồ Chí Minh), Bộ Giáo dục và Đào tạo có chủ trương phổ biến và nhân rộng ra toàn hệ thống giáo dục đại học nước ta với tinh thần có thêm một cách tiếp cận phát triển năng lực sinh viên đáp ứng nhu cầu xã hội rất hiệu quả, đảm bảo tính khoa học trong quy trình xây dựng, phát triển chương trình đào tạo trình độ đại học để các cơ sở giáo dục đại học lựa chọn.

2.3. Những đặc điểm của POHE

POHE có 9 đặc điểm sau sẽ thể hiện ưu điểm của cách tiếp cận đào tạo năng lực sinh viên (theo Dự án POHE, 2016): 1) *Sứ mạng của POHE*: Các chương trình POHE tập trung mạnh vào ứng dụng và thực hành nghề nghiệp trong hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học ứng dụng đáp ứng nhu cầu nhân lực và kinh tế - xã hội của cộng đồng/địa phương, trong nước và quốc tế; 2) *Mục tiêu của POHE*: Đào tạo sinh viên có khả năng làm việc ngay sau khi tốt nghiệp trong môi trường làm việc chuyên nghiệp; chất lượng sinh viên qua đào tạo theo chương trình POHE đáp ứng các yêu cầu tiêu chuẩn chất lượng quốc gia, phù hợp với các chuẩn mực quốc tế và thực tiễn nghề nghiệp. 3) *Chương trình POHE*: Được phát triển/xây dựng dựa trên “Hồ sơ nghề nghiệp” và “Hồ sơ năng lực” với sự tham gia của bên sử dụng lao động sau đào tạo, có tham khảo các tiêu chuẩn quốc gia và quốc tế; Năng lực sinh viên tốt nghiệp bao gồm kiến thức, kỹ năng và khả năng áp dụng vào trong hoạt động nghề nghiệp; “Hồ sơ năng lực” chuyển đổi thành một quá trình sư phạm (mục tiêu, nội dung, phương pháp, đánh giá) giúp sinh viên đạt được các mục tiêu học tập dự kiến (Chuẩn đầu ra); Chương trình POHE phản ánh cách tiếp cận tích hợp, trong đó kiến thức lý thuyết kết hợp với thực hành và các kỹ năng mềm; tập trung vào thực hành nghề nghiệp của sinh viên; Đánh giá tích hợp kết quả học tập của sinh viên: kiến thức lý thuyết; thực hành; thực tập nơi làm việc; đó là đánh giá khả năng ứng dụng kiến thức và thực hành nghề nghiệp của sinh viên kết hợp với các kỹ năng trong việc quản lý, khai thác, sử dụng trang thiết bị có trong môi trường làm việc; 4) *Xác định phẩm chất nghề nghiệp của sinh viên POHE rõ ràng*: sinh viên POHE được trang bị những phẩm chất nghề nghiệp cần thiết: Nghề nghiệp có tính thích ứng, hiện đại và phổ ứng dụng rộng có tính cập nhật; Có tính liên ngành; tích hợp với các kỹ

năng mềm; Ứng dụng khoa học kỹ thuật – công nghệ vào thực tiễn; Chuyên giao công nghệ và khả năng giải quyết vấn đề; Tính sáng tạo và phức tạp trong hành động; Làm việc theo cách giải quyết vấn đề; Được đào tạo các kỹ năng mềm như lập kế hoạch, quản lý, giao tiếp xã hội, tính tiên phong; Có khả năng tự thể hiện tư duy và hành động, làm việc có tổ chức; Có tinh thần trách nhiệm với xã hội và sẵn sàng thay đổi khi cần thiết; Có khả năng học tập suốt đời; 5) *Sự tham gia của thị trường lao động vào quá trình đào tạo POHE*: Các cơ sở đào tạo hợp tác chặt chẽ với WoW một cách có tổ chức thông qua “Hội đồng Công giới” (WoW Council) trong việc phát triển chương trình đào tạo; tài trợ kinh phí; thu nhận sinh viên thực hành/ thực tập; tham gia thỉnh giảng; tham gia đánh giá sinh viên ...; 6) *Phương pháp học của sinh viên dựa vào năng lực*: Phương pháp học dựa vào năng lực là phương pháp học tập trung vào những gì người học có thể làm được sau khi được đào tạo (Chuẩn đầu ra); Một tập hợp năng lực cốt lõi (“Hồ sơ năng lực”) được xác định trong quá trình thiết kế chương trình đào tạo dựa trên các tình huống nghề nghiệp đã xác định trong “Hồ sơ nghề nghiệp” của ngành đào tạo; Các năng lực cốt lõi trong một chương trình POHE bao gồm năng lực chuyên môn và các năng lực “mềm”; 7) *Kết hợp các phương pháp sư phạm tích cực*: Trong tiếp cận đào tạo POHE, giảng viên là người hướng dẫn hay là huấn luyện viên; sinh viên học theo cách tiếp cận năng lực; môi trường/bối cảnh học tập đa dạng; các môn học được thay thế bằng các module; Phương pháp giảng dạy của giảng viên được thay đổi thích ứng theo từng kiểu module; Chú ý tổ chức cho sinh viên trải nghiệm các tình huống nghề nghiệp thực và thực hành các kỹ năng; 8) *Đánh giá kết quả học tập của sinh viên dựa vào năng lực*: Đánh giá sinh viên POHE thường phức tạp hơn truyền thống và được thực hiện tích hợp ở cấp module; đánh giá sinh viên dựa vào mục tiêu năng lực; Phương

pháp đánh giá và người đánh giá rất phong phú, linh hoạt: thu thập đầy đủ minh chứng trong suốt quá trình sư phạm; giảng viên, sinh viên, các chuyên gia từ WoW đều có vai trò thích ứng trong đánh giá kết quả học tập sinh viên. POHE rất chú trọng một chính sách đánh giá sinh viên thật tốt; 9) *Cách tiếp cận POHE trong quá trình đào tạo*: POHE chọn cách tiếp cận đào tạo theo định hướng vào “đầu ra”; Xem sinh viên là “trung tâm học tập”. Vì vậy, sinh viên phải chủ động, tự chịu trách nhiệm đối với việc học tập của riêng mình; giảng viên phải hội đủ năng lực giỏi về truyền thụ kiến thức chuyên môn sâu, đồng thời phải có đủ các phẩm chất nghề nghiệp khác như kỹ năng giao tiếp, truyền thông, tư vấn, giám sát, tổ chức, lập kế hoạch, thiết kế môi trường sư phạm đa dạng, cởi mở, nhiệt tình để hỗ trợ và thúc đẩy có hiệu quả quá trình học tập của sinh viên.

2.4. Chu trình POHE

Định kỳ, một chương trình được xây dựng mới hay đổi mới một chương trình đang có theo tiếp cận POHE sẽ được tiến hành theo chu trình 10 bước sau được bố trí thành một vòng tròn: 1) Phân tích nhu cầu thị trường lao động làm cơ sở cho việc xây dựng Hồ sơ nghề nghiệp và Hồ sơ năng lực của ngành đào tạo; 2) Xác định mục tiêu đào tạo, xây dựng Hồ sơ nghề nghiệp, Hồ sơ năng lực, Chuẩn đầu ra; 3) Phân tích hiện trạng của nhà trường; 4) Xây dựng nội dung học tập, chủ đề học tập, sắp xếp hệ thống module/học phần trong khung chương trình đào tạo; 5) Lựa chọn phương pháp giáo dục cho các học phần/module; 6) Tổ chức quá trình dạy học; 7) Phát triển hỗ trợ học tập: bài giảng, giáo trình, học liệu, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học; 8) Xây

dựng quy tắc đánh giá kết quả học tập: lựa chọn phương pháp, công cụ, xây dựng tiêu chí đánh giá phù hợp cho module/học phần và các quy định về đánh giá theo tiếp cận phát triển năng lực sinh viên; 9) Thực hiện và cải tiến chương trình đào tạo; 10) Phát triển chiến lược đánh giá chương trình đào tạo thích hợp.

Chu trình có thể bắt đầu từ bất cứ bước nào theo tinh thần cải tiến liên tục chương trình đào tạo (PDCA), (hình 1).

Hình 1: Chu trình đào tạo POHE

3. SỰ KHÁC BIỆT GIỮA ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC THEO POHE VÀ ĐÀO TẠO TRUYỀN THỐNG

Bảng 1. Sự khác biệt giữa đào tạo đại học theo POHE và đào tạo truyền thống

Tiêu chí	Chương trình đào tạo POHE	Chương trình đào tạo truyền thống
1. Tiếp cận giáo dục	Định hướng đầu ra	Tiếp cận đầu vào
2. Phương pháp sư phạm	Tiếp cận năng lực	Tiếp cận nội dung
3. Trung tâm của quá trình dạy học	Sinh viên	Giảng viên
4. Sự tham gia của thế giới nghề nghiệp vào quá trình đào tạo	Bắt buộc	Không bắt buộc
5. Xây dựng chương trình đào tạo	Dựa vào nhu cầu của thế giới nghề nghiệp, có sự tham gia của WoW	Không dựa vào nhu cầu của WoW, không kết nối với thế giới WoW
6. Xác định mục tiêu học tập, chuẩn đầu ra	Dựa vào hồ sơ năng lực thu được từ kết quả điều tra WoW	Do nhà trường xây dựng, không dựa vào kết quả điều tra WoW
7. Phương pháp dạy học và đánh giá kết quả học tập	Dựa vào năng lực, có sự tham gia thường xuyên của WoW	Dựa vào truyền thụ kiến thức, không có sự tham gia thường xuyên của WoW
8. Tổ chức đơn vị học tập trong chương trình đào tạo	Được tổ chức thành hệ thống module có tính tích hợp cao, thích hợp cho hình thành năng lực	Được chia nhỏ thành học phần riêng biệt mang tính đơn ngành, ít kết nối với nhau
9. Chương trình đào tạo	Mở, linh hoạt và luôn được cập nhật với thay đổi của thị trường lao động	Cứng nhắc, ít thay đổi, được chuẩn hóa thành khung chương trình cho các nhóm ngành đào tạo
10. Nghiên cứu của giảng viên và sinh viên	Có tính ứng dụng cao, nhằm giải quyết các vấn đề của WoW	Nghiên cứu ít gắn kết với nhu cầu của WOW
11. Môi trường học tập	Đa dạng, cởi mở, thân thiện, chú trọng rèn luyện kỹ năng trong điều kiện nhà trường và tại WoW	Chủ yếu dạy và học trong điều kiện nhà trường
12. Yêu cầu đối với giảng viên	Đóng nhiều vai trò cùng lúc: người thầy, chuyên gia về chuyên môn, huấn luyện viên, người tư vấn, giám sát...	Vai trò người thầy và nghiên cứu viên

4. TÍNH PHÙ HỢP VÀ KHẢ THI CỦA CÁCH TIẾP CẬN POHE TRONG XÂY DỰNG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CHẤT LƯỢNG CAO

4.1. Tính phù hợp

4.1.1. *Phù hợp với chủ trương của Đảng và chính sách nhà nước về đào tạo giáo viên hiện nay*

Phù hợp với chủ trương đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội của Bộ Giáo dục và Đào tạo theo tinh thần Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương kỳ họp thứ 8 khóa XI về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế;

Phù hợp với Nghị quyết số 44/NQ-CP ngày 09/6/2014 của Chính phủ về ban hành chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW;

Phù hợp với Quyết định số 04/QĐ-TTg ngày 27/3/2015 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông;

Phù hợp với chính sách học thuật của Bộ Giáo dục và Đào tạo khuyến khích việc phát triển chương trình đào tạo đại học theo hướng nghề nghiệp ứng dụng hiện nay;

Phù hợp với chính sách đảm bảo chất lượng của Bộ Giáo dục và Đào tạo được quy định tại Thông tư 04/2016/TT-BGDĐT ngày 14/3/2016 về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học; và Thông tư số 12/2017/TT-BGDĐT ngày 19/5/2017, quy định kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục đại học ở Việt Nam;

Phù hợp với quy định về quy trình xây dựng, thẩm định và ban hành chương trình đào tạo giáo dục đại học hiện nay của Bộ Giáo dục và Đào tạo, theo tinh thần Thông tư số 07/2015- TT-BGDĐT ngày 16/4/2015 về việc

ban hành quy định khối lượng kiến thức tối thiểu, yêu cầu mà người học đạt được sau khi tốt nghiệp đối với mỗi trình độ đào tạo của giáo dục đại học và quy trình xây dựng, thẩm định, ban hành chương trình đào tạo trình độ đại học, thạc sĩ, tiến sĩ.

4.1.2. *Phù hợp với sứ mệnh và triết lý đào tạo của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh nói chung và của Khoa Giáo dục nói riêng*

Nói chung, việc lựa chọn cách tiếp cận POHE để phát triển/xây dựng chương trình chất lượng cao trình độ đại học sư phạm đào tạo giáo viên trung học phổ thông các bộ môn khoa học xã hội và nhân văn (Ngữ văn, Sử, Địa, Ngoại ngữ, Giáo dục công dân) là phù hợp với tầm nhìn, sứ mệnh, mục tiêu chiến lược và triết lý đào tạo: “*Giáo dục Toàn diện - Khai phóng - Đa văn hóa*” (“*Whole Person- Liberal-Multi Cultural Education*”) của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn nói chung và của Khoa Giáo dục nói riêng, đã tuyên bố trong kế hoạch chiến lược giai đoạn 2016-2020 và tầm nhìn đến 2030.

“*Giáo dục toàn diện*” được hiểu là trách nhiệm của nhà trường, ngoài việc giáo dục nhân cách toàn diện (đức, trí, thể, mỹ) cho sinh viên, thì việc lớn hơn là, nhà trường có trách nhiệm góp phần xây dựng nguồn nhân lực xã hội và nhân văn cho đất nước, mà ở đó nhân lực giáo viên là một bộ phận quan trọng hàng đầu, căn cốt, không thể thiếu vắng.

“*Giáo dục Khai phóng*” sẽ hướng đạo phương pháp đào tạo lấy sinh viên làm trung tâm; tiếp cận theo định hướng đào tạo năng lực; sinh viên có một nền tảng kiến thức rộng, vững chắc; có kỹ năng mềm; có khả năng học tập liên tục, học tập suốt đời. Đây là một đặc trưng ưu điểm của tiếp cận POHE.

“*Giáo dục Đa văn hóa*” ngoài ý nghĩa cảnh quan đào tạo đa văn hóa, đa dân tộc và sắc tộc, nhà trường sẽ có tư duy cởi mở, sẵn sàng tiếp thu có chọn lọc với tinh thần tiếp

biến văn hóa đào tạo đại học đa hình, đa diện, đa phương hướng.

4.2. Tính khả thi

Khả năng thực hiện thành công công việc/nhiệm vụ phát triển chương trình đào tạo giáo viên phổ thông chất lượng cao các bộ môn khoa học xã hội và nhân văn, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông sau năm 2018 của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh là hoàn toàn khả thi; bởi vì: Trường có quyền tự chủ trong học thuật rất cao, có đẳng cấp quốc gia; là một cơ sở đào tạo uy tín, danh tiếng và có chất lượng cao về khoa học xã hội và nhân văn của quốc gia, đang vươn đến tầm quốc tế; có mối quan hệ rộng rãi với WoW trong và ngoài nước;

Trường đã và đang có một đội ngũ chuyên gia hùng hậu về chất lượng và số lượng trong phát triển chương trình đào tạo khoa học cơ bản trong lĩnh vực Khoa học Xã hội và Nhân văn cho các trình độ của giáo dục đại học (cử nhân; thạc sĩ; tiến sĩ);

Phương pháp/kỹ thuật phát triển/xây dựng chương trình theo tiếp cận POHE cũng có phần nào tương tự cách tiếp cận CDIO, nhưng đơn giản hơn, mà Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh đang thí điểm và cũng đã bắt đầu tích lũy được kinh nghiệm;

Chi phí cho nhiệm vụ phát triển chương trình theo tiếp cận POHE, theo kinh nghiệm cho thấy là hợp lý trong điều kiện ngân sách của các trường đại học công lập Việt Nam.

5. ĐỀ XUẤT KHUNG TRÁCH NHIỆM VÀ MÔ HÌNH THỰC HIỆN NHIỆM VỤ

5.1. Đối với Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh

Bổ sung vào chiến lược đào tạo giai đoạn 2016-2020 của nhà trường nhiệm vụ phát triển các chương trình đào tạo sư phạm/giáo viên chất lượng cao trình độ đại học các môn khoa học xã hội và nhân văn;

Bổ sung vào chiến lược nghiên cứu khoa học giai đoạn 2016-2020 chương trình nghiên cứu: “Xây dựng/phát triển chương trình đào tạo giáo viên trung học phổ thông chất lượng cao các bộ môn Khoa học Xã hội và Nhân văn, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông sau năm 2018”.

5.2. Đối với Khoa Giáo dục và các khoa chuyên môn khác của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh

Khoa Giáo dục mạnh dạn nhận lãnh trách nhiệm là đơn vị chủ trì chương trình nghiên cứu phát triển chương trình đào tạo giáo viên trung học phổ thông chất lượng cao trình độ Đại học Sư phạm theo tiếp cận POHE; và tổ chức, quản lý quá trình thực hiện chương trình đào tạo; *Các khoa chuyên môn khác* là các đơn vị phối hợp chặt chẽ với Khoa Giáo dục trong xây dựng/phát triển chương trình và triển khai tổ chức đào tạo giáo viên.

5.3. Mô hình đào tạo giáo viên được lựa chọn

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh nên lựa chọn mô hình trung dung trong đào tạo giáo viên các bộ môn Khoa học Xã hội và Nhân văn trong giai đoạn đầu, đó là: “*Đào tạo nối tiếp kết hợp đào tạo song song một cách hợp lý*”.

Nghĩa là, năm thứ nhất đến năm thứ ba, chương trình đào tạo tập trung vào khoa học đại cương và khoa học chuyên ngành; có kết hợp song song với đào tạo các kiến thức khoa học sư phạm nền tảng (Tâm lý học; Giáo dục học; bước đầu sinh viên được trải nghiệm ở trường trung học phổ thông). Năm thứ 4, chương trình tập trung cho đào tạo nghiệp vụ sư phạm (Lý luận dạy học; Phương pháp giảng dạy bộ môn cụ thể trong chương trình trung học phổ thông; thực tập sư phạm; làm đồ án sư phạm tốt nghiệp).

6. KẾT LUẬN

Nghị quyết 29-NQ/TW đánh giá về chất lượng và hiệu quả của nền giáo dục - đào tạo nước ta kể từ khi thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 khóa VIII về định hướng chiến lược phát triển giáo dục - đào tạo trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa là: “Chất lượng, hiệu quả giáo dục và đào tạo còn thấp so với yêu cầu, nhất là giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp. Hệ thống giáo dục và đào tạo thiếu liên thông giữa các trình độ và giữa các phương thức giáo dục, đào tạo; còn nặng lý thuyết, nhẹ thực hành. Đào tạo thiếu gắn kết với nghiên cứu khoa học, sản xuất, kinh doanh và nhu cầu của thị trường lao động; chưa chú trọng đúng mức việc giáo dục đạo đức, lối sống và kỹ năng làm việc. Phương pháp giáo dục, việc thi, kiểm

tra và đánh giá kết quả còn lạc hậu, thiếu thực chất...”.

Và Nghị quyết 29-NQ/TW đã chỉ ra mục tiêu đổi mới hướng tới của giáo dục - đào tạo nước ta là: “Đổi mới chương trình nhằm phát triển năng lực và phẩm chất người học, hài hoà đức, trí, thể, mỹ; dạy người, dạy chữ và dạy nghề. Đổi mới nội dung giáo dục theo hướng tinh giản, hiện đại, thiết thực, phù hợp với lứa tuổi, trình độ và ngành nghề; tăng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn”;

Đó cũng chính là mục tiêu theo đuổi của phương pháp tiếp cận POHE mà Khoa Giáo dục Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh nên lựa chọn để phát triển sự nghiệp đào tạo cho nhà trường hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), *Thông tư 07/2015-TT-BGDĐT ngày 16/4/2015 về việc ban hành quy định về khối lượng kiến thức tối thiểu, yêu cầu về năng lực mà người học đạt được sau khi tốt nghiệp đối với mỗi trình độ đào tạo của giáo dục đại học và quy trình xây dựng, thẩm định, ban hành chương trình đào tạo trình độ đại học, thạc sĩ, tiến sĩ.*
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Thông tư số 04/2016-TT-BGDĐT ngày 14/3/2016 về việc ban hành quy định Tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học.*
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017), *Thông tư số 12/2017-TT-BGDĐT ngày 19/5/2017 về việc ban hành quy định về Kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục đại học.*
4. Chính phủ (2005), *Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP ngày 02/11/2005 về Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006-2020.*
5. Chính phủ (2014), *Nghị quyết số 44/NQ-CP ngày 09/6/2014 của Chính phủ về việc ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 29 NQ/TW ngày 4/11/2013.*
6. Chính phủ (2015), *Quyết định số 404/QĐ-TTg ngày 7/3/2015 về việc phê duyệt Đề án đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông.*
7. Dự án POHE - Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Phát triển chương trình đào tạo đại học định hướng nghề nghiệp ứng dụng - Tài liệu cơ bản*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội.
8. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/01/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.*
9. Nguyễn Huy Vị (2014), “*Cơ sở lý luận và thực tiễn về đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội đối với giáo dục đại học*”, *Tạp chí Quản lý giáo dục*, số 67 (12-2014), Hà Nội.
10. Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh (2016), *Kế hoạch Chiến lược Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016-2020 và tầm nhìn đến 2030.*